

กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เรื่อง แนวทางการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก หลักการและเหตุผล

การศึกษาระดับอุดมศึกษาถือเป็นการศึกษาระดับสูงสุดที่ต้องการบุคลากรที่มีความสามารถและความรู้ลึกทางวิชาการ เพื่อปฏิบัติพันธกิจสำคัญของสถาบันในการผลิตบัณฑิต ศึกษาวิจัยเพื่อการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้ ดังนั้น สถาบันจึงควรมีอาจารย์ที่มีระดับคุณวุฒิทางการศึกษาในสัดส่วนที่เหมาะสมกับพันธกิจหรือจุดเน้นของสถาบัน จากตัวบ่งชี้ สกอ.๒.๒ : อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก มีเกณฑ์การประเมิน ๒ แนวทางต่อไปนี้

๑) ค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม ๕ = ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป หรือ

๒) ค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม ๕ = ร้อยละ ๑๒ ขึ้นไป

การดำเนินการจัดการความรู้เพื่อให้ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก เพื่อสนับสนุนให้เกิดการจัดการความรู้ในทักษะที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก งานทรัพยากรบุคคล จึงได้จัดทำแผนการจัดการความรู้ขึ้น โดยการรวบรวมองค์ความรู้ที่จำเป็นต้องใช้ในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ที่อยู่ในรูปของ Tacit knowledge มาจัดทำเป็น Explicit knowledge ด้วยกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management)

สรุป เรื่ององค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก

๑. จุดเริ่มต้นของการอยากศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก

- ต้องการพัฒนาศักยภาพของวิทยาลัยฯ มีทุนให้เรียน เชื่อมั่นว่ามนุษย์สามารถพัฒนาได้
- อยากเจออาจารย์ที่เก่ง ๆ ระดับนานาชาติ เพื่อเรียนรู้วิธีการทำงาน
- คิดว่าตัวเองมีความสามารถพอ และไม่มีภาระใด ๆ ในเรื่องส่วนตัวและครอบครัว
- ต้องการหาเครือข่ายคนทำงานที่คิดเหมือนกัน และสนุกไปกับการทำงานด้วยกันได้
- เรียนภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่ทำหาย สนุกดี และไม่ยากเกินการเรียนรู้
- ต้องการเพิ่มศักยภาพของตนเองด้านการทำวิจัย
- เป็นความตั้งใจส่วนตัวตั้งแต่เด็กที่จะเรียนให้สำเร็จในระดับปริญญาเอก
- ความรู้ที่เรียนระดับปริญญาเอก จะช่วยพัฒนาวิทยาลัยฯ ให้เกิดผลงานเป็นที่ยอมรับแก่สังคม

๒. การวางแผนชีวิตตนเอง เพื่อให้สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก

- ถ้ามครอบครัวก่อนสิ่งอื่นใด เพื่อตัดความกังวลและเพิ่มแรงสนับสนุน เมื่อครอบครัวสนับสนุน จึงดำเนินการพัฒนาภาษาอังกฤษ
 - เลื่อก่อนว่าอยากเรียนที่ไหน ในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งเลือกศึกษาต่อที่ต่างประเทศเพราะคิดว่าบุคลิกภาพที่กล้าแสดงความคิดเห็นกับอาจารย์ ไม่น่าจะเหมาะกับการเรียนเมืองไทย จึงเลือกศึกษาที่ต่างประเทศ
 - เลือกต่างประเทศไหน แล้วแต่เหตุผลส่วนบุคคล เช่น ตนเองเลือกเพราะครอบครัวไม่ต้องการให้ไปไกลมาก และคำนึงถึงความปลอดภัย ขณะเดียวกันก็พัฒนาภาษาอังกฤษ และขอรับทุน เมื่อคิดว่าพร้อมจะมองหามหาวิทยาลัยที่ต้องการศึกษาต่อ เนื่องจากทุนที่ได้รับมีระยะเวลา ๒ ปี

- หากเครือข่ายคนที่จะไปเรียนต่างประเทศ เรียนรู้การใช้ชีวิต แลกกับเพื่อนต่างชาติ เรียนภาษาหาอาจารย์ที่ปิดข้อบกพร่องของตนเอง ที่สำคัญอย่าคิดว่าตนเองเก่งแล้ว เพราะจะหยุดเรียนรู้เมื่อคะแนนผ่าน ซึ่งไม่พอกับการเรียน ระดับปริญญาเอกต่างประเทศ

- เลือกรายวิชาเพื่อไปศึกษา และศึกษาการดำรงชีวิตที่เมืองนั้น ๆ
- ต้องประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ตนเองคือ ปัจจัยหลักว่าพร้อมในการเรียนรู้และต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ได้
- จัดปัญหาและสิ่งที่อาจเป็นปัญหาอุปสรรคในชีวิต คุณแลสุขภาพ ทั้งของตนเองและครอบครัว และชี้แจงให้เข้าใจร่วมกันว่าสิ่งเหล่านี้จะส่งผลอย่างไรต่อการไปเรียนของเรา ทำให้ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายอย่างดีมาก
- เตรียมความพร้อมทางวิชาการ เช่น หัวข้อวิทยานิพนธ์ ที่สนใจ เราจะสามารถเตรียมตัวให้ได้มากที่สุดได้อย่างไร ใครหรือสถาบันใดที่เราสามารถติดต่อ เพื่อขอข้อมูลหรือความช่วยเหลือได้บ้าง
- เตรียมความพร้อมทางจิตใจต้องรู้จักตนเอง ว่าถ้าเราทุกข์มาก ๆ จะผ่อนคลายได้อย่างไรต้องหมั่นฝึกฝนเอาไว้เมื่อเจอปัญหาจะได้ไม่สะอึก หรือตกใจจนลนลานทำอะไรไม่ถูก ตนแลเป็นที่พึ่งที่แท้จริงแห่งตน
- แจ้งความจำเป็นกับงานทรัพยากรบุคคล
- เตรียมตัวสมัครและสอบคัดเลือกเข้าศึกษา เตรียมสอบภาษาอังกฤษตามที่มหาวิทยาลัยฯ กำหนด
- ศึกษาหลักสูตรที่จะเรียนวางเปิดสอนที่ไหนบ้าง และต้องใช้คุณสมบัติอะไรในการเข้าเรียน
- เตรียมตัวเองให้พร้อม ตั้งแต่ เรียน ป.โท คือ ต้องทำเกรดดี ๆ เพื่อที่จะเข้าเรียนระดับปริญญาเอกไม่ยุ่งยาก เพราะถ้าเกรดไม่ดี ต้องหาคนรับรองมากมายก่อนจะมีสิทธิ์สมัคร
- ติดตามข่าวสารที่เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนอยู่ตลอดเวลา เช่น ข่าวการศึกษา ปัญหาการจัดการศึกษาของไทยและประเทศที่พัฒนาแล้ว

๓. วิทยาลัยฯ มีส่วนช่วยเหลือหรือไม่ อย่างไร

- วิทยาลัยฯ มีส่วนช่วยเหลืออย่างมากในการสร้างแรงบันดาลใจ เริ่มต้นจากการเรียนภาษาอังกฤษที่ knowledge plus แล้วได้ไปเจอกับผู้ที่ได้รับทุนแล้ว ฟังเรื่องราวที่ไม่เคยได้รับรู้หรือสนใจมาก่อนทำให้อยากเรียนได้ หรืออยากพัฒนาภาษาอังกฤษต่อ หรือรู้ว่าตัวเองมีความสามารถด้านนี้ หรือชอบหรือไม่
- วิทยาลัยฯ อนุญาตให้ไปเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มได้เมื่อมีหลักสูตรเข้ามาบางช่วง โดยการให้จัดสรรเวลานิเทศน์นักศึกษาเอง ไม่ให้ตรงกับช่วงที่ลาไปเรียนภาษาอังกฤษ
- ภาควิชาและกลุ่มงานตอบสนองตามนโยบายของวิทยาลัยฯ
- สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ร่วมงานมีส่วนในการเรียนให้จบ เพราะตนเองระลึกและตระหนักถึงพระคุณของทุกคนที่ต้องทำงานหนักเพื่อให้เรา得以ไปเรียนต่อ ผู้ร่วมงานพร้อมที่จะสนับสนุนช่วยเหลือ การสนับสนุนเรื่องการติดต่อประสานงาน ให้ผู้บริหารเข้าใจสภาพปัญหาที่แท้จริงของผู้เรียน
- วิทยาลัยฯ มีส่วนช่วยเหลืออย่างมาก ด้วยการอนุญาตให้ลาให้ไปสอบเข้ามหาวิทยาลัยฯ และให้ลาไปศึกษาต่อเต็มเวลา ๔ ปี

๔. เมื่อได้การตอบรับ จากสถาบันการศึกษา ให้ศึกษาต่อ ระดับปริญญาเอก ได้ การใช้ชีวิตในการเป็นนักศึกษาระดับปริญญาเอก เป็นอย่างไร จนทำให้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก

- เรียนต่างประเทศ ที่อังกฤษจะเหมือนกับย้ายบ้าน ย้ายที่ทำงานไปต่างประเทศ ต้องเรียนรู้ทุกอย่างใหม่หมด ในเรื่องความเป็นอยู่ การใช้ชีวิต ไปพร้อม ๆ กับการเรียนที่ต้องเรียนรู้อีก ดังนั้น เครือข่ายทำให้ใช้ชีวิตง่ายขึ้น ปลอดภัยขึ้น บุคลิกภาพส่วนบุคคลเช่นกัน จะทำให้ปัญหาด้านอื่นไม่มาก และสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนให้จบมีหลายปัจจัยมาก ทั้งส่วนที่ควบคุมได้และไม่ได้ รวมทั้งปัจจัยหลักคือความโชคดีในการได้อาจารย์ที่ปรึกษาที่เอาใจใส่ หรือไม่มีชื่อเสียงมากจะดีมาก เพราะจะมีเวลาแถมให้กับ นศ. จะทำให้จบเร็ว หรือถ้าเรียนในมหาวิทยาลัย ขนาดใหญ่ที่เป็น University of มีชื่อเสียง facilities ก็จะมีดี อาจารย์มีชื่อเสียงมากและเก่งมาก แต่จะจบยากมากเช่นกัน เนื่องจากมาตรฐานที่มหาวิทยาลัยบอกเสมอว่าถ้าคุณมีความสามารถไม่ถึงเราก็ไม่สามารถให้คุณจบได้

- สัมพันธภาพกับอาจารย์ที่ปรึกษากับเพื่อน และบุคลิกภาพของนักศึกษา การเรียน ป. เอก สิ่งที่อาจารย์สอนมา คือ นอกจากเก่งวิชาการแล้ว ต้องเก่งที่จะทำงานกับคนในสหสาขาและบริหารจัดการได้ด้วย สามารถบริหารเครือข่ายได้เป็นอย่างดี การรู้จักแบ่งบัน การรู้จักจัดการกับความเครียด เพราะจะเครียดมาก ต้อง keep balance ได้ในเรื่อง

- เรื่องความสามารถที่ตนเองคิดว่าเป็นพื้นฐาน ถ้าคุณคิดจะเรียน ป.เอก คือ วิชากระบวนการวิจัย การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ การเขียนงาน การเรียนรู้โลกกว้าง การฟังให้มาก การเตรียมตัวเป็นผู้รู้ การจับประเด็นในการอ่านภาษาอังกฤษ และภาษาอังกฤษที่หยุดเรียนรู้ไม่ได้ รวมทั้งเรียน ป.เอกในสาขาที่ตนเองมีประสบการณ์จนตกผลึกทางด้านความคิดได้ จะทำให้ประสบความสำเร็จ

- Coping ต้องดีมากด้วย เพราะต้องเจอกับปัญหาที่ควบคุมไม่ได้เยอะมาก

- การติดต่อสื่อสารการประสานงานต่าง ๆ เป็นทักษะชีวิต ของ นศ. ป.เอก การใช้ชีวิตในการเป็นนักศึกษาระดับปริญญาเอก ทำให้เปิดโลกทัศน์ ความมุ่งมั่นและอดทนที่สูงจึงจะทำให้สำเร็จการศึกษาได้ ทั้งนี้ เพราะบางช่วงบางตอนของชีวิตก็อาจต้องเผชิญมรสุมของชีวิต ที่มากกว่าเรื่องการเรียนรู้ บางครั้งก็ต้องน้อมรับความช่วยเหลือจากผู้อื่นบ้าง อย่าเกรงใจจนเกินเหตุ ถ้อยคติ น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า แล้วแต่จังหวะชีวิตของแต่ละคน แต่เราจะไม่ลืมบุญคุณ ของทุก ๆ คนและตอบแทนเสมอเมื่อมีโอกาส และการเลือกคบเพื่อนที่ดีมีชัยไปกว่าครึ่ง

- ความมุ่งมั่น ขยัน และอดทน คือหัวใจสำคัญของการเรียนปริญญาเอก ตลอดจนการเข้าหาอาจารย์ที่ปรึกษาบ่อย ๆ ทำให้มีโอกาสสำเร็จการศึกษาได้ตามเวลา และควรวางแผนสอบวิทยานิพนธ์ก่อนกลับเข้าทำงานที่วิทยาลัยฯ เนื่องจากหากกลับมาทำงานก่อน จะทำให้ไม่มีเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ได้เต็มที่

- ปฏิบัติตามที่หลักสูตรกำหนด เรียนทุกวิชา ทุกชั่วโมง ทำการบ้านทุกเรื่องและส่งตรงเวลา

- ไปเรียนก่อนเวลา เข้าห้องสมุดเมื่อมีเวลาว่าง ชิ้นงานที่ส่งอาจารย์จะต้องทำอย่างสุดความสามารถ ไม่มีคำว่า ส่งไปก่อน หรือทำคร่าว ๆ

- เวลารับประทานอาหารกลางวันจะเป็นเวลาสังสรรค์กับเพื่อน ๆ ซึ่งสำคัญมาก จะต้องมีเพื่อนมาก ๆ และต่างคณะ เช่น มีเพื่อนเรียนวิจัยและวัดผล ซึ่งเป็น ป.เอกในอีกสาขาหนึ่ง เพื่อช่วยเหลือกันและกันในการเรียน

- แบ่งเวลาให้ถูก เช่น เรียน พักผ่อน เพื่อน การออกกำลังกาย งานอดิเรก ท่องเที่ยว

- มนุษย์สัมพันธ์ต้องดี การอ่อนน้อมถ่อมตน จะช่วยให้การประสานงานกับอาจารย์ในทุกเรื่องสำเร็จง่าย

- บริหารเงินให้ดี เพราะเรียน ระดับนี้ใช้เงินมาก

๕. อื่น ๆ

- ทำวิจัยเรื่องที่เราสงใจจริง ๆ เพราะเราต้องรักที่จะเรียนรู้เรื่องของเรา เนื่องจากเราจะอ่านและเขียนเรื่องนั้น ๔ ปีเป็นอย่างน้อยนะคะ
- ขยันและอดทน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเรียนให้สำเร็จ

